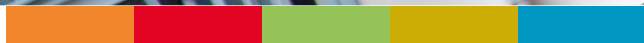

Grip op gemeentefinanciën

Maarten Verlinden, 8 juni 2026

Grip op gemeentefinanciën

2 vragen vooraf:

Wie heeft een financiële achtergrond?

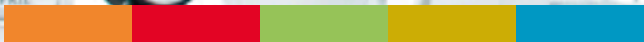
Wie vindt het een uitdaging om de financiële stukken van de gemeente te begrijpen?

Gemeentefinanciën..... het is niet gemakkelijk!

2 'gouden' regels om te onthouden:

1. Volg je gevoel. Klopt een voorstel financieel voor je gevoel niet, geloof het dan niet. Wat je niet gelooft, dat deugt niet.
2. Durf vol te houden en te zeggen: 'ik snap het nog steeds niet'.

Grip op gemeentefinanciën

Jullie zijn de **hoofdbudgethouder** van een miljoenenbedrijf

Jullie stellen het menu samen.

Het college doet de boodschappen, maar jullie bepalen het budget en controleren de bon.

Even voorstellen:

Maarten Verlinden

concerncontroller

53 jaar

Getrouwd met Diana

zoon (Niels)

Woonachtig in Beesel (Noord-Limburg)

VB-Accountants / Deloitte
BMC

Gemeente Venlo

Gemeente Horst a/d Maas

Gemeente Leudal

Grip op gemeentefinanciën

Verwachtingen:

- Een aantal begrippen duiden.
- Géén cursus financiën.

Het is ingewikkeld.....

Grip op gemeentefinanciën

Doorsnee bedrijf

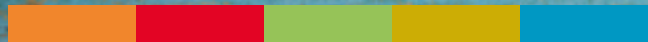
- Volgt de flexibele bedrijfseconomische regels (Titel 9 BW).
- Mag vrij geld lenen, beleggen of speculeren voor maximaal rendement.
- Directie kan direct budgetten verschuiven als de markt verandert.
- Jaarrekening is vaak beknopt en pas laat openbaar via de KvK
- Accountant controleert vooral of cijfers betrouwbaar zijn.

Gemeente

- Volgt het **BBV**, een dwingende wet die afwijkingen verbiedt.
- Is extreem beperkt door de **Wet Fido** en **Schatkistbankieren**.
- Alleen de gemeenteraad mag budgetten wijzigen via een formele **begrotingswijziging**
- Elke euro, doelstelling of afwijking ligt direct **volledig openbaar** op straat.
- Accountant toetst ook of elke uitgave exact volgens **de wet en Europese aanbestedingsregels** is gedaan.

Het **is** ingewikkeld.....houd het dus simpel!

Vertaal het naar je eigen huis, tuin en keuken situatie.

Grip op gemeentefinanciën - Inkomsten

Eigen huishouden

- Zakgeld van ouders
- Eigen salaris uit bijbaantje
- Bioscoopbon

Gemeente

- Gemeentefonds (Den Haag)
- Lokale belastingen (OZB)
- Doeluitkering (SPUK's)

Goed om te weten

- Grootste pot (60-70%). Vrij besteedbaar.
- Kleine eigen pot (10-15%). Jullie 'belastingknop'.
- Labelgeld uit Den Haag. Mag nergens anders aan op.

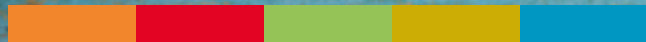
Grip op gemeentefinanciën - Uitgaven

- Vaste lasten (Moeten)
 - Een gemeente heeft veel wettelijke verplichtingen, net als thuis de hypotheek en verzekeringen.
 - 80-90% van het geld gaat hier naar toe!
- Het Pretbudget (Mogen)
 - Wat overblijft na de vaste lasten.
 - Hier maken jullie als raad het politieke verschil.

Grip op gemeentefinanciën – De P&C-cyclus

- P&C-cyclus: de financiële agenda
 - De **Kadernota** of **Perspectiefnota** (voorjaar): *het verlanglijstje*. Wat willen we volgend jaar gaan doen en wat mag dat globaal kosten?
 - De **Begroting** (najaar): *het huishoudboekje voor volgend jaar*. De raad zet officieel zijn handtekening onder de definitieve bedragen. Opdracht aan het college.
 - De **Jaarstukken** (mei-juni): *de bankafschriften achteraf*. Hebben we gedaan wat we wilden en hebben we het geld echt daaraan uitgegeven?

Wie is de concerncontroller?

- De concerncontroller is **niet** de boekhouder die alleen de bonnetjes telt.
- Het is de **onafhankelijk (financieel) adviseur** aan de keukentafel die waarschuwt als je te dure plannen maakt.

Wie is de concerncontroller?

- Kerntaken:
 - Bewaakt de financiële gezondheid van de hele gemeente.
 - Toetst of plannen van het college B&W wel realistisch en haalbaar zijn.
 - Zorgt dat (financiële) risico's op tijd in beeld zijn.

De driehoek: Raad, College en Controller

- Hoe helpt de controller de gemeenteraad?
 - Het college B&W wil graag plannen realiseren en geld uitgeven (de 'puber' die wil shoppen)
 - De Raad: stelt de kaders en moet controleren (de 'ouders' die ja of nee zeggen)
 - De controller: geeft de raad de objectieve cijfers en feiten om die controle goed te kunnen doen (de 'onafhankelijke scheidsrechter').

Wat is verder nog van belang?

Een paar praktische 'take aways':

- *Koop geen abonnement met een eenmalige meevaller.* Structurele kosten (personeel) financier je niet met eenmalig geld (verkoop van een stuk grond).
- *Let op bij open-einde regelingen.* Vooral in het Sociaal Domein (Wmo/Jeugd) geldt: wie er recht op heeft, krijgt het. Dit kan je begroting snel leegtrekken.
- *Gebruik de controller:* vraag bij grote besluiten altijd naar de risicoparagraaf.

Weten jullie nog?

Gemeentefinanciën.....het is niet gemakkelijk

2 'gouden' regels om te onthouden:

1. Volg je gevoel. Klopt een voorstel financieel voor je gevoel niet, geloof het dan niet. Wat je niet gelooft, dat deugt niet.
2. Durf vol te houden en te zeggen: 'ik snap het nog steeds niet'.

Stel dus vooral de vraag. Niet vanuit wantrouwen, maar om te begrijpen.

Immers, als financieel betrokken raadsleden het niet snappen, dan kunnen ze het ook niet aan de rest van de fractie en onze inwoners uitleggen.

Bedankt!

Heb je nog vragen of opmerkingen?

Neem contact op met

Maarten Verlinden

m.verlinden@bladel.nl

